

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до переддипломної практики
для здобувачів *другого (магістерського)* рівня вищої освіти
спеціальності С4 «Психологія»
ОПП «Психологія»
усіх форм здобуття освіти

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри психології,
педагогіки та філософії
Протокол № 4 від 18.03.2026

Чернігів – 2026

Методичні вказівки до переддипломної практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С4 «Психологія» ОПП «Психологія» усіх форм здобуття освіти / Укл.: Т.М.Децюк, О.Ю.Приходько. Чернігів: ЗВО «Університет трансформації майбутнього», 2026. 21 с.

Укладачі **ДЕЦЮК Тетяна Миколаївна,**
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології, педагогіки та філософії

ПРИХОДЬКО Олена Юріївна,
доктор філософії в галузі Права, викладач кафедри психології,
педагогіки та філософії

Відповідальний **ПРИХОДЬКО Олена Юріївна,**
за випуск: *доктор філософії в галузі Права, викладач кафедри психології,*
педагогіки та філософії

Рецензент: **МАКСЬОМ Катерина Володимирівна,**
кандидат психологічних наук, доцент,
завідувачка кафедри соціальної роботи
НУ «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ.....	6
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ	7
4. БАЗИ ПРАКТИКИ	9
5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ	9
6. КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ	11
7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	12
8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ	15
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА	18
ДОДАТКИ.....	19

ВСТУП

Переддипломна практика є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія». Вона становить завершальний етап практичної підготовки магістрантів перед виконанням кваліфікаційної роботи. Практика забезпечує закріплення теоретичних знань, а також набуття, вдосконалення та розширення професійних компетентностей, необхідних для успішної роботи за обраною спеціальністю.

У процесі проходження практики здобувачі вищої освіти мають можливість застосовувати сучасні методи психологічної діагностики, консультивання, психокорекції та розвитку особистості; здійснювати критичний аналіз індивідуально-психологічних особливостей клієнтів і соціально-психологічного середовища їх функціонування; формувати й обґрунтовувати рекомендації щодо підвищення психологічного благополуччя, ефективності діяльності та міжособистісної взаємодії, а також розвивати тематику індивідуального наукового дослідження на основі здобутого практичного досвіду.

Ці методичні вказівки розроблені відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», «Положення про проведення практики здобувачів освіти вищих навчальних закладів України», Освітньо-професійної програми «Психологія» підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти ЗВО «Університет трансформації майбутнього», а також «Положення про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти Закладу вищої освіти «Університет трансформації майбутнього» (нова редакція)» (далі – Положення УТМ).

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Рівень вищої освіти та спеціальність

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика та інформація

Спеціальність: С4 «Психологія»

1.2. Програмні результати навчання

ПРН01. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН02. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН03. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН04. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН05. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН06. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН07. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН08. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН09. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

1.3. Обсяг і тривалість практики

Практика проводиться відповідно до навчального плану та графіку освітнього процесу.

1.4. Форма проведення практики

Практика проводиться безпосередньо на території суб'єкта господарювання – бази практики.

За згодою сторін практика може здійснюватися в онлайн-режимі (з використанням засобів дистанційної комунікації) або в дистанційному форматі з урахуванням безпекової ситуації, якщо це забезпечує досягнення відповідних результатів навчання.

1.5. Документація для проходження практики

Для проходження практики та відображення її результатів оформлюються такі документи:

1. Договір про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти, якщо інше не передбачене умовами проходження практики.
2. Направлення на практику (за потреби, форма може бути надана відповідно до вимог Університету).
3. Календарний графік проходження практики, в якому відображається перелік основних завдань та терміни досягнення результатів. Графік надається здобувачу вищої освіти керівником практики від Університету та пов'язаний з проблемою і предметом дослідження кваліфікаційної роботи.
4. Письмовий звіт з проходження практики, який є результатом виконання здобувачем вищої освіти основних завдань практики.
5. Характеристика здобувача вищої освіти від керівника бази практики (скан-копія відгука з підписом та печаткою бази практики за її наявності).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

2.1. Мета переддипломної практики

Метою переддипломної практики є набуття здобувачами вищої освіти досвіду самостійної професійної діяльності, що потребує поглибленої фахової та фундаментальної підготовки. Практика спрямована на фахову підготовку здобувачів вищої освіти до виконання кваліфікаційної роботи магістра, провадити педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, а також ефективно працювати в організаціях різного типу як практичний психолог. Це передбачає участь в управлінні персоналом, вирішенні організаційних конфліктів і підвищенні рівня психологічної компетентності працівників.

Переддипломна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за С4 «Психологія» є засобом інтеграції освітніх результатів із практичним досвідом професійної діяльності.

2.2. Завдання переддипломної практики

Під час проходження переддипломної практики завдання спрямовані на:

- Формування у здобувачів вищої освіти комплексу професійних умінь і навичок, необхідних для ефективної діяльності у галузі психології. Зокрема, передбачається розвиток здатності до здійснення теоретичного, методологічного та емпіричного аналізу актуальних проблем психологічної науки і практики. Важливим є формування вмінь самостійно планувати, організувати та реалізовувати психологічні дослідження, що мають наукову новизну та/або практичну значущість.

- Оволодіння навичками добору та застосування валідних і надійних методів наукового дослідження, а також доказових методик практичної психологічної діяльності. Значна увага приділяється набуттю досвіду здійснення різних видів професійної діяльності, зокрема психодіагностичної,

консультаційної, тренінгової та психотерапевтичної, із використанням науково обґрунтованих підходів.

- Формування здатності до організації та реалізації просвітницької й освітньої діяльності у сфері психології для різних соціальних груп. Водночас розвиваються навички ефективної командної взаємодії як у межах однієї спеціальності, так і в мультидисциплінарному середовищі.

- Сприяння формуванню здатності до розв'язання складних професійних завдань в умовах невизначеності, прийняття обґрунтованих рішень та адаптації до нових професійних ситуацій. Важливим результатом є усвідомлення меж власної компетентності та орієнтація на безперервний професійний розвиток.

- Закріплення дотримання норм професійної етики та загальнолюдських цінностей у професійній діяльності. Передбачається розвиток творчого підходу до розроблення проєктів, а також здатності до впровадження інноваційних методів психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих обставинах. Практика також стимулює формування стійкої мотивації до професійної діяльності.

- Забезпечення набуття здобувачами достатнього рівня практичних знань, умінь і навичок відповідно до магістерського рівня вищої освіти. У процесі її проходження здобувачі активно залучаються до професійної діяльності, здійснюють спостереження й аналіз різних аспектів майбутньої професії, керуючись чинними правовими нормами.

- Формування інтегральних та спеціальних (фахових) компетентностей. Інтегральна компетентність передбачає здатність розв'язувати складні завдання та проблеми у сфері психології під час навчання та професійної діяльності, що включає проведення досліджень і впровадження інновацій в умовах невизначеності. Спеціальні компетентності охоплюють здатність до глибокого наукового аналізу психологічних явищ, самостійного здійснення досліджень, застосування валідних методів, реалізації різних видів практичної діяльності, організації освітніх заходів, ефективної командної взаємодії, прийняття професійних рішень у складних умовах, саморозвитку та дотримання етичних стандартів. Також важливою є здатність до розроблення та впровадження інноваційних підходів у наданні психологічної допомоги.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Організація та проведення переддипломної практики здійснюється відповідно до Положення про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти ЗВО «Університет трансформації майбутнього».

3.1. Обов'язки керівників практики

Керівник практики від Університету (гарант освітньої програми або науковий керівник магістерської роботи) зобов'язаний:

– розробляти пропозиції для удосконалення відповідних програм певних видів практики, а також інших навчально-методичних та звітних документів

(враховуючи специфіку конкретної освітньої програми за спеціальністю відповідного рівня вищої освіти);

– забезпечити організацію проходження практики й проведення організаційних заходів перед направленням здобувачів вищої освіти на практику, зокрема:

1) інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки (інструктаж також проводиться після прибуття на місце проходження практики керівниками практики від бази практики),

2) надання здобувачам вищої освіти-практикантам методичної допомоги у вирішенні завдань, визначених програмою практики, та необхідних документів (направлень, програм тощо), перелік яких встановлюється у наскрізній програмі практики, із урахуванням специфіки підготовки за освітньою програмою,

3) ознайомлення здобувачів вищої освіти із системою звітності з практики, а саме: подання письмового звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання тощо;

4) представлення здобувачів вищої освіти керівнику бази практики, який їх закріплює за керівниками від бази практики (у разі централізованого направлення на базу практики Університетом);

5) проведення зі здобувачами вищої освіти попереднього обговорення змісту й очікуваних результатів практики, потреб уточнення програми тощо;

– здійснювати контроль за проходженням практики здобувачами вищої освіти на базі практики;

– подавати завідувачу кафедри письмового звіту про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо покращення проходження практики здобувачів вищої освіти з подальшим оприлюдненням результатів практики на засіданні кафедри.

Керівник практики від бази практики зобов'язаний:

- забезпечити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики;

- забезпечити облік виходів на базу практики здобувачів вищої освіти (про порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку та про інші порушення повідомляти Університет);

- забезпечити дотримання здобувачами вищої освіти правил і норм охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та пожежної безпеки;

- підтвердити результати проходження практики здобувачем вищої освіти підписом у відповідних документах.

3.2. Обов'язки здобувачів вищої освіти-практикантів

Здобувачі вищої освіти під час проходження переддипломної практики зобов'язані:

– до початку практики одержати від керівника практики інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки й консультації щодо оформлення усіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників практики від кафедри та бази практики;
- вивчити і дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики, правил і норм охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та пожежної безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно подати керівнику практики від кафедри звітну документацію, що передбачена програмою практики, та захистити результати практики.

4. БАЗИ ПРАКТИКИ

4.1. Вимоги до баз практики

Базами для проходження практики можуть бути: юридичні особи різних форм власності та фізичні особи-підприємці, які функціонують на ринку **не менше одного року**; органи державної влади та місцевого самоврядування; наукові установи, а також навчальні, наукові та структурні підрозділи Університету, які відповідають меті, завданням, змісту практики та вимогам до підготовки фахівців за ОПП «Психологія».

Бази практики повинні застосовувати сучасні форми та методи організації психологічної діяльності: психодіагностики, психологічного консультування, психокорекційної та психотерапевтичної роботи, а також впроваджувати інноваційні підходи до розвитку особистості, організації професійної взаємодії та психологічного супроводу.

База практики є об'єктом прикладного психологічного дослідження здобувача вищої освіти, результати якого відображаються у звіті з проходження практики та становлять основу кваліфікаційної роботи.

4.2. Вибір бази практики

Здобувач вищої освіти має право самостійно підбирати та пропонувати базу практики, за попереднім погодженням із керівником практики від університету, за умови повної відповідності цієї бази вимогам програми практики. Кафедра дає згоду на проходження практики лише в разі відповідності встановленим вимогам.

Здобувачі вищої освіти, які офіційно працевлаштовані на посадах у юридичних осіб, діяльність яких відповідає освітній програмі, мають право на зарахування практики за місцем роботи. Для цього необхідно подати заяву та довідку з місця роботи. У такому випадку договір на практику не укладається, однак здобувач вищої освіти зобов'язаний підготувати звітну документацію та захистити звіт відповідно до встановленого порядку.

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст переддипломної практики охоплює комплекс досліджень, спрямованих на поглиблення знань та формування практичних навичок у сфері психології, які є основою як для підготовки кваліфікаційної роботи, так і для подальшої професійної діяльності за фахом.

Програма практики відображає основні напрями управлінської діяльності, які відповідають змісту ОПП «Психологія».

Основні етапи та зміст роботи під час проходження практики

1. Дослідження теоретичних основ наукової проблеми, що вивчається в кваліфікаційній роботі:

- обґрунтувати актуальність психологічного дослідження, визначити основну наукову ідею та новизну очікуваних результатів;
- ознайомитись із сучасними вітчизняними та зарубіжними підходами до вирішення проблеми за тематикою магістерського дослідження;
- визначити об'єкт, предмет, мету, завдання та методи психологічного дослідження (психодіагностичні, експериментальні, корекційні тощо).

2. Аналіз діяльності установи (організації) – бази практики

2.1. Загальна характеристика установи:

- визначити тип установи (освітня, медична, соціальна, організаційна тощо), її місію, основні завдання та напрями діяльності;
- надати інформацію про психологічні послуги, що надаються (консультування, діагностика, тренінги, психокорекція тощо);
- дослідити організаційну структуру та місце психологічної служби в ній;
- проаналізувати основні показники діяльності (кількість клієнтів, запитів, ефективність програм) за останні роки та надати загальну оцінку результативності.

2.2. Дослідження соціально-психологічного середовища функціонування установи:

- проаналізувати особливості контингенту клієнтів (вікові, соціальні, психологічні характеристики);
- дослідити основні тенденції розвитку психологічної практики у відповідній сфері на національному та міжнародному рівнях;
- проаналізувати взаємодію з іншими спеціалістами (педагогами, лікарями, соціальними працівниками) та її вплив на ефективність психологічної допомоги.

2.3. Аналіз діяльності в певній психологічній сфері (відповідно до теми кваліфікаційної роботи):

- охарактеризувати методи, форми та результати психологічної роботи (наприклад, психодіагностика, консультування, психотерапія, тренінги, профілактика);
- проаналізувати процес прийняття професійних рішень психологом і показники ефективності психологічної допомоги;
- визначити проблемні аспекти організації та здійснення психологічної діяльності.

Приклади деталізації за напрямками:

Психодіагностична діяльність. Аналіз використаних методик, оцінка їх валідності та надійності, інтерпретація результатів.

Психологічне консультування. Дослідження запитів клієнтів, методів роботи, ефективності консультацій.

Психокорекційна та психотерапевтична робота. Аналіз програм впливу, оцінка змін у психологічному стані клієнтів.

Організаційна психологія / управління персоналом. Аналіз психологічного клімату, мотивації, задоволеності працею, розвитку персоналу.

3. Визначення та обґрунтування напрямів удосконалення психологічної діяльності (індивідуальне завдання):

- розробити рекомендації щодо покращення психологічної роботи або впровадження нових підходів;
- надати психологічне обґрунтування програми розвитку (тренінги, корекційні програми, профілактичні заходи);
- запропонувати практичні рекомендації щодо підвищення ефективності психологічної допомоги.

4. Індивідуальне завдання: творчий підхід та наукова складова
Індивідуальне завдання повинно мати дослідницький характер, містити елементи психологічного аналізу та сприяти формуванню матеріалів для кваліфікаційної роботи. Тематика визначається відповідно до теми магістерського дослідження.

Приклади індивідуальних завдань:

- *Дослідження психологічного благополуччя особистості та чинників його формування.*
- *Аналіз ефективності психологічного консультування в роботі з певною категорією клієнтів.*
- *Діагностика та розвиток емоційного інтелекту.*
- *Дослідження професійного вигорання та розробка програм його профілактики.*
- *Аналіз соціально-психологічного клімату в колективі та розробка рекомендацій щодо його покращення.*

6. КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Для якісного виконання всіх поставлених завдань рекомендується чітко планувати і раціонально розподіляти робочий час, що дозволить здобувачеві вищої освіти систематично ознайомитися з діяльністю підприємства, глибше зрозуміти професійні процеси, виконати індивідуальні завдання та підготувати якісний звіт за результатами практики.

Рекомендується такий розподіл робочого часу:

Таблиця 6.1 – Рекомендований розподіл часу під час проходження переддипломної практики

№ з/п	Найменування виду робіт	Кількість робочих днів (орієнтовно)*
1	Інструктаж з техніки безпеки, етичних норм роботи психолога, отримання документації, ознайомлення з базою практики та специфікою її діяльності	
2	Збір та систематизація теоретичних матеріалів з обраної психологічної проблеми, аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду, визначення об'єкта, предмета, мети та методів психологічного дослідження	
3	Збір і обробка емпіричних даних (результатів психодіагностики, спостережень, бесід), вивчення нормативно-етичних засад діяльності психолога, аналіз загальної характеристики установи та соціально-психологічного середовища	
4	Поглиблений аналіз психологічної діяльності установи у визначеному напрямі (психодіагностика, консультування, психокорекція, організаційна психологія тощо) відповідно до індивідуального завдання; виявлення проблемних аспектів	
5	Розроблення та обґрунтування рекомендацій щодо вдосконалення психологічної діяльності або програм психологічного супроводу; формування корекційних, розвивальних або профілактичних програм (індивідуальне завдання). Отримання відгуку керівника практики	
6	Оформлення звіту та іншої документації. Підготовка до захисту результатів практики.	
Разом		

* Зазначений розподіл є орієнтовним і може коригуватися керівником практики від Університету за погодженням з керівником від бази практики, враховуючи специфіку магістерського дослідження.

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Письмовий звіт є основним документом, що підтверджує проходження здобувачем другого (магістерського) рівня вищої освіти переддипломної практики.

Зміст звіту має повною мірою відображати рівень сформованості професійних компетентностей здобувача з психології, його здатність застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності, аналізувати психологічні особливості клієнтів і функціонування установи, формулювати професійні висновки та обґрунтовувати рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності психологічної допомоги та психологічного супроводу.

Особлива увага приділяється вмінню здобувача здійснювати психологічне наукове дослідження, критично осмислювати інформацію, інтерпретувати результати психодіагностики, систематизувати отримані дані та використовувати їх при підготовці кваліфікаційної роботи.

7.1. Структура звіту

Рекомендується така послідовність викладення матеріалу у звіті:

Титульна сторінка звіту.

Зміст звіту із зазначенням сторінок.

Вступ (1–2 сторінки), де наводяться: коротке обґрунтування теми психологічного дослідження, мети та завдань практики, характеристика бази практики (установи) як об'єкта дослідження та зв'язок із кваліфікаційною роботою.

Розділ 1. Теоретичні основи досліджуваної психологічної проблеми (5–10 сторінок)

1.1. Обґрунтування актуальності теми, визначення наукової ідеї та новизни дослідження.

1.2. Визначення об'єкта, предмета, мети, завдань та методів психологічного дослідження.

1.3. Огляд наукових підходів, теорій і публікацій з обраної тематики (вітчизняних і зарубіжних).

Розділ 2. Аналіз діяльності установи – бази практики (13–15 сторінок)

2.1. Загальна характеристика установи (тип закладу, структура, основні напрями діяльності, види психологічних послуг).

2.2. Аналіз соціально-психологічного середовища функціонування установи (контингент клієнтів, особливості взаємодії, сучасні тенденції у відповідній сфері психологічної практики).

2.3. Деталізований аналіз психологічної діяльності у вибраному напрямі (відповідно до теми індивідуального завдання): психодіагностика, консультування, психокорекція, організаційна психологія тощо; виявлення проблемних аспектів та оцінка ефективності.

Розділ 3. Обґрунтування напрямів удосконалення психологічної діяльності (12–15 сторінок)

(виконується в межах індивідуального завдання, має творчий та аналітичний характер)

3.1. Варіанти вдосконалення психологічної роботи або розвитку психологічної служби.

3.2. Розробка програми психологічного впливу (корекційної, розвивальної, профілактичної, консультативної) з обґрунтуванням її доцільності.

3.3. Пропозиції щодо впровадження: опис необхідних ресурсів, очікувані результати, практичні рекомендації щодо реалізації.

Висновки (1–2 сторінки) – стислий виклад основних результатів практики та індивідуального дослідження, характеристика сформованих професійних компетентностей, практична значущість отриманих результатів.

Список використаних джерел.

Додатки.

7.2. Загальні вимоги до оформлення

Обсяг звіту. Загальний обсяг звіту з переддипломної практики не повинен

перевищувати **35-40 сторінок** друкованого тексту (без урахування додатків).

Текст. Друкується на комп'ютері на одному боці аркуша білого паперу формату А4.

Шрифт. Times New Roman, розмір 14 пт.

Інтервал. 1,5.

Поля. Верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, лїве – 2,5 см, правє – 1,5 см.

Нумерація. Нумерація сторінок, розділів, додатків, рисунків, таблиць подається арабськими цифрами. Нумерація сторінок має бути наскрізною і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки.

Першою сторінкою звіту є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки не ставлять. На наступних сторінках номер проставляють.

Розділи звіту нумерують арабськими цифрами без крапки, починаючи з цифри «1».

Заголовки структурних частин. Кожну структурну частину звіту починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки). На початку розділу слово «РОЗДІЛ» упускають та ставлять його порядковий номер без крапки.

Заголовки підрозділів. Друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу, крапку в кінці заголовка не ставлять. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера відповідного розділу та номера підрозділу, відокремлених крапкою (наприклад, 1.1, 1.2).

7.3. Оформлення допоміжних матеріалів (ілюстрацій, таблиць, формул)

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми). Позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах кожного розділу (наприклад, Рисунок 1.2 – другий рисунок першого розділу). Ілюстрації розміщують по центру одразу після тексту, де на них вперше посилаються. Номер і назву ілюстрації, пояснювальні підписи розміщують під ілюстрацією, послідовно.

Таблиці. Нумерують арабськими цифрами з наскрізною нумерацією в межах розділу (наприклад, Таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу). Таблиці розміщують безпосередньо після тексту, в якому на них вперше зроблено посилання, або на наступній сторінці. Назву таблиці подають після її номера через тире, з абзацного відступу та малими літерами, розміщуючи її над таблицею. Заголовки колонок слід писати з великої літери. У разі перенесення частини таблиці на наступну сторінку над її завершенням зазначають: «Кінець табл.» і вказують номер таблиці.

Формули та рівняння. Подають окремим рядком посередині сторінки, симетрично відносно тексту. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою (наприклад, (2.1) – перша формула другого розділу). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів наводять під формулою, починаючи зі слова «де» без

двокрапки.

7.4. Оформлення посилань на інформаційні джерела

Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням номера джерела та сторінки (наприклад, [24, с. 85]).

Список використаних джерел оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Джерела вказують тією мовою, якою вони опубліковані, та розміщують в алфавітному порядку.

7.5. Додатки

Додатки повинні бути пронумеровані та позначені великими літерами української абетки (окрім літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь). Кожен додаток повинен мати заголовок, надрукований з великої літери по центру сторінки. У додатках не допускається наявність незаповнених бланків відповідної документації.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Атестація за результатами переддипломної практики здійснюється на підставі письмового звіту та відгука керівника від бази практики, оформлених відповідно до встановлених вимог. Захист звіту проводиться у відкритому форматі перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, до складу якої входять керівники практики від кафедри. Захист звітів відбувається в останній день практики.

8.1. Форми контролю та критерії оцінювання

Оцінювання результатів практики здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у відповідну оцінку за шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Компоненти, які враховуються при виставленні підсумкової оцінки за практику (на основі з Положення про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти ЗВО «УТМ»):

1. Календарний графік проходження практики: до 20 балів (оцінюється за своєчасне та детальне заповнення звітних документів про виконану роботу).

2. Звіт про проходження практики: до 45 балів (оцінка за повноту викладення матеріалу у звіті, кожен з 3-х розділів оцінюється максимум у 15 балів).

3. Характеристика здобувача вищої освіти керівником від бази практики: до 35 балів (оцінка особистих професійних якостей, набутих компетентностей, практичних навичок і знань, а також якості підготовленого звіту).

Загальна максимальна кількість балів становить 100 балів.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
-----------------	-------------	-------------------------------

90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
65 – 79	C	добре
55 – 64	D	задовільно
50 – 54	E	задовільно (достатньо)
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з можливістю повторного вивчення дисципліни

Згідно з Положенням про організацію та проведення практики у ЗВО «УТМ».

Критерії оцінювання:

90 – 100 балів (A – відмінно). Всі завдання програми практики виконані повністю та своєчасно, звіт та супровідна документація оформлені належним чином. Під час захисту здобувач вищої освіти чітко й логічно викладає основні результати, демонструє глибоке розуміння теми дослідження, впевнено володіє аналітичним та науковим апаратом, аргументовано обґрунтовує висновки та пропозиції, дає повні і змістовні відповіді на всі запитання комісії.

80 – 89 балів (B – добре). Завдання практики виконані з незначними недоліками. Звіт подано вчасно, оформлений грамотно, можливі неістотні неточності. Здобувач вищої освіти добре орієнтується в тематиці, володіє інформацією про діяльність підприємства, демонструє розуміння практичного контексту дослідження, надає переконливі відповіді під час захисту.

65 – 79 балів (C – добре). Основні завдання практики виконані, звіт подано вчасно, але є зауваження щодо змісту або структури. Під час захисту відповіді переважно правильні, однак місцями недостатньо логічні глибокі. Здобувач вищої освіти має загальне уявлення про тему, проте потребує кращої систематизації знань і глибшого аналізу досліджуваного матеріалу.

55 – 64 балів (D – задовільно). Завдання практики виконані частково. У звіті виявлені суттєві недоліки у змісті або оформленні. Здобувач вищої освіти відповідає на запитання під час захисту, але відповіді поверхневі, неповні, іноді нечіткі, демонструє недостатній рівень аналітичної підготовки.

50 – 54 балів (E – задовільно). Завдання практики виконані на мінімальному рівні, звіт містить помилки або поданий із запізненням, структура документа порушена. Відповіді під час захисту фрагментарні, не всі запитання розкрито. Здобувач вищої освіти демонструє незадовільне засвоєння матеріалу практики.

До 49 балів (FX/F – незадовільно). Завдання практики не виконано або виконано з грубими порушеннями. Звіт відсутній або має значні змістові та структурні недоліки, поданий із суттєвим запізненням. Під час захисту здобувач вищої освіти не орієнтується в темі, відповіді відсутні або некоректні. Можливі грубі порушення дисципліни або невиконання вимог щодо звітної документації.

8.2. Захист звіту та наслідки невиконання

Захист звіту з практики відбувається перед комісією, до складу якої входять керівники практики від кафедри. Оцінка за практику в балах (за

національною шкалою та шкалою ECTS) заноситься до відомості обліку успішності, індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути направлений на практику повторно або відрахований з Університету.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. [Чинний від 01.07.2017]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с.
2. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 01.07.2016]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2017. 16 с.
3. Положення про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти ЗВО «Університет трансформації майбутнього» (нова редакція): ухв. на засіданні Вченої ради ЗВО УТМ від 25.02.2025, протокол № 2, введено в дію Наказом Президента від 25.02.2025 №8-3. URL: <https://uft.in.ua/pro-universytet/normatyvna-baza-ta-publichna-informatsiia>.
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: затв. наказом М-ва освіти України від 08 квіт. 1993 року № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
5. Про вищу освіту: Закон України від 15 лип. 2014 року №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
6. Про освіту: Закон України від 05 верес. 2017 року №2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

ДОДАТКИ

Додаток А1 – Зразок
оформлення
титального аркуша

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

Кафедра бізнесу, адміністрування та права

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача вищої освіти

(П.І.Б.)

2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань *C Соціальні науки, журналістика та інформація*
спеціальності C4 «Психологія»
освітньої програми «Психологія»

Керівник практики від кафедри

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання)

Чернігів 20_____

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО»**

Кафедра бізнесу, адміністрування та права

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача вищої освіти

(П.І.Б.)

2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань *C Соціальні науки, журналістика та інформація*
спеціальності *C4 «Психологія»*
освітньої програми «Психологія»

Керівник практики від кафедри

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання)

Чернігів 20_____

**Додаток Б – Зразки
оформлення відгука та
висновка керівників
практики
Відгук і оцінка роботи
здобувача вищої освіти
на практиці**

(назва підприємства, організації, установи)

Здобувач вищої освіти _____
з _____ по _____
проходив практику _____

(характеристика особистих, професійних якостей та ставлення до виконання завдань)

Зразок відгуку: *Під час проходження практики сумлінно ставився до виконання завдань, брав активну участь в обговореннях підготовленого матеріалу, відповідально ставився до виконання завдань практики та робочих доручень керівництва.*

Керівник практики від підприємства

(підпис)

(прізвище та ініціали, посада)

М.П.

Висновок керівника практики від кафедри про проходження практики

Дата захисту звіту з практики « _____ » _____ 20 _____ року

Оцінка:

за національною шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

(цифрами і словами)

Керівник практики від кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)